

2021/2007(INI)

7.9.2021

UDTALELSE

fra Kultur- og Uddannelsesudvalget

til Retsudvalget

om en handlingsplan for intellektuel ejendom til støtte for EU's genopretning
og modstandsdygtighed
(2021/2007(INI))

Ordfører for udtalelse: Andrey Slabakov

PA_NonLeg

FORSLAG

Kultur- og Uddannelsesudvalget opfordrer Retsudvalget, som er korresponderende udvalg, til at optage følgende forslag i det beslutningsforslag, det vedtager:

1. minder om, at intellektuel ejendom er en grundlæggende rettighed, som er stadfæstet i EU's charter om grundlæggende rettigheder; anerkender, at adgang til uddannelse, viden, information og kultur er grundlæggende rettigheder, der er garanteret af ophavsretlige begrænsninger som dem, der er fastsat i det reviderede direktiv om ophavsret; henviser til, at enhver ifølge verdenserklæringen om menneskerettigheder har ret til beskyttelse af de moralske og materielle interesser, der hidrører fra en hvilken som helst videnskabelig, litterær eller kunstnerisk frembringelse, som vedkommende har skabt;
2. anerkender den afgørende betydning, som "immaterielle aktiver" og industrier med mange intellektuelle ejendomsrettigheder har for EU's økonomiske genopretning og modstandsdygtighed i kølvandet på covid-19-pandemien; understreger behovet for retslig beskyttelse af disse aktiver og erhverv i tilstrækkelig grad for at give alle skabere af kulturelle og kreative værker mulighed for at drage fordel af deres intellektuelle ejendomsrettigheder; understreger, at kollektiv forvaltning af ophavsrettigheder udgør en vigtig indtægtskilde for flertallet af skabere og kunstnere i Europa og er afgørende for, at EU's rammer for ophavsrettigheder kan fungere effektivt, samtidig med at offentligheden sikres den bredest mulige adgang til kulturelle og kreative værker; bemærker med bekymring, at europæiske skabere systematisk kommer under pres fra globale streamingplatforme for at give afkald på deres ophavsrettigheder til gengæld for engangsbetalinger;
3. minder om, at enhver har ret til frit at deltage i det kulturelle liv i deres samfund, til kunstnydelse og til at blive delagtiggjort i videnskabens fremskridt og dens goder; fremhæver i denne ånd vigtigheden af at have adgang til kulturelle værker uanset socioøkonomisk baggrund eller socioøkonomiske omstændigheder, herunder i den digitale tidsalder, med henblik på at bevare brugerrettigheder og beskytte det offentlige domæne;
4. anerkender vigtigheden af at sikre EU's borgere lige adgang til uddannelse og kultur, herunder kulturel uddannelse, under de betingelser, som pandemien har afstedkommet; anerkender de muligheder for at forbedre denne adgang, som den tiltagende digitalisering af kultur- og uddannelsessektoren rummer, og opfordrer medlemsstaterne til hurtigt og fuldstændigt at gennemføre de bestemmelser i direktivet om ophavsret, som sigter mod at forbedre adgangen til onlineuddannelse og digitaliseret kulturarv;
5. bemærker, at beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder er afgørende for at tilskynde virksomheder til at investere i innovative produkter og processer, og navnlig til at frembringe nyt indhold og nye produkter, men er overbevist om, at tvangslicensering af patenter er vigtige som en sidste udvej til at muliggøre livreddende indgreb i offentlighedens interesse; opfordrer derfor Kommissionen til at analysere og undersøge eventuelle muligheder for at gøre tvangslicensering i EU mere effektiv og forbedre dens koordinering under hensyntagen til de tilfælde, hvor den er blevet anvendt i EU, årsagerne til dens anvendelse, betingelserne hvorunder den blev givet, dens

økonomiske konsekvenser, og om den havde den ønskede virkning;

6. opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at støtte kulturarvs- og uddannelsesinstitutioner, så de i fuldt omfang kan udnytte mulighederne ved digitalisering, herunder ved at udvikle offentlige digitale infrastrukturer til digital uddannelse og give adgang til digitaliseret kulturarv uden at skulle være afhængige af tjenester fra mellemmænd, hvis forretningsmodeller er baseret på indhentning af personoplysninger fra EU's borgere;
7. opfordrer til en fortsat intensiv dialog om en passende definition af ophavsretligt beskyttet uploadet indhold, som virkelig anerkender forskellige typer af licensering samt ikkelicenserede værker, og tilskynder til en drøftelse af synspunkter på vederlagsmodeller, som skal stå i et rimeligt forhold til moderne anvendelser af musik- og medieplatforme;
8. anmoder medlemsstaterne om at sikre, at virksomheder fra de kulturelle og kreative sektorer, navnlig indholdsproducenter, tilskyndes til at beholde eller erhverve de intellektuelle ejendomsrettigheder for deres frembringelser og forbedre deres position på konkurrenceprægede markeder uden at forsømme ophavsmænds og udøvende kunstners rettigheder; understreger, at virksomheder, der ejer intellektuelle ejendomsrettigheder, har 20 % højere indtægter, hvilket forbedrer deres muligheder for at få adgang til tidligere uudnyttede, stærkt konkurrenceprægede markeder¹; fremhæver de forskellige fordele, som et højt niveau for beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder indebærer for ansatte, eftersom virksomheder, der ejer intellektuelle ejendomsrettigheder, betaler lønninger, der i gennemsnit er højere; glæder sig over Kommissionens og EU's Kontor for Intellektuel Ejendomsrets forskellige initiativer til at sikre, at SMV'er får mest muligt ud af deres intellektuelle ejendom, og opfordrer Kommissionen til at overveje flere sådanne initiativer;
9. bemærker, at der i de fleste medlemsstater indgives flere ansøgninger om nationale patenter end om EU-patenter; anmoder Kommissionen om at vurdere, om denne tendens hænger sammen med udgifterne ved at indgive EU-patentansøgninger og med den beskyttelse, de yder, navnlig med hensyn til SMV'er;
10. opfordrer til at styrke de forhåndenværende værktøjer for at sikre, at der kan garanteres innovatorer fra de kulturelle og kreative industrier, navnlig SMV'er, et rimeligt afkast af deres investeringer, og at de kan nyde godt af deres frembringelser, for herigennem yderligere at stimulere innovation;
11. fremhæver de udfordringer, som SMV'er står over for med hensyn til at erhverve intellektuelle ejendomsrettigheder, og bemærker med bekymring fragmenteringen af det europæiske system for intellektuel ejendom, som hindrer virksomheders udvikling for så vidt angår deres evne til at hellige sig forsknings- og innovationsprocessen; opfordrer til, at der tages skridt til at løse problemet med parallelle retssager i flere EU-lande; opfordrer til at sikre, at processen bliver mere strømlinet og ligetil, og at SMV'er udstyres med nøjagtige oplysninger for at lette processen for erhvervelse af

¹ Observationsorganet for Den Europæiske Unions Kontor for Intellektuel Ejendomsret: "Impact of intellectual property rights intensive industries in the European Union", intellektuelle ejendomsrettigheders bidrag, fire EU-dækkende undersøgelser om intellektuelle ejendomsrettigheders bidrag til EU's økonomi, 2021.

intellektuelle ejendomsrettigheder og orienteres om de fordele, som intellektuelle ejendomsrettigheder indebærer for deres kommercielle konkurrenceevne; understreger behovet for, at medlemsstaterne indfører konkrete foranstaltninger med henblik på at give bedre information og rådgivning om intellektuelle ejendomsrettigheder og de retlige rammer for disse i EU og medlemsstaterne, herunder erhvervelse, beskyttelse og anvendelse, som skal være tilstrækkeligt finansieret og tilbyde SMV'er en lavtærskelservice; fremhæver nødvendigheden af at sikre, at SMV'er, NGO'er, forskningsinstitutioner og akademiske institutioner lettere kan få adgang til og drage fordel af intellektuelle ejendomsrettigheder; understreger nødvendigheden af, at bestemmelser vedrørende intellektuelle ejendomsrettigheder sikrer lige konkurrencevilkår for alle aktører, navnlig mindre aktører;

12. glæder sig over Kommissionens tilsagn om at støtte en fuldstændig og rettidig gennemførelse af de to rammedirektiver om ophavsrettigheder, som kan spille en central rolle i genoplivningen af kultur- og mediesektoren; mener, at medlemsstaterne bør gennemføre direktivet om ophavsret korrekt, uden forsinkelse og på en måde, der afspejler den aftale, som medlovgiverne har indgået; beklager dog, at Kommissionen først offentliggjorde retningslinjerne tre dage før gennemførelsesfristen; opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at tage hensyn til Kommissionens retningslinjer med henblik på en fuldstændig gennemførelse af direktiverne i deres nationale lovgivning uden yderligere forsinkelse, idet de anvender passende værktøjer til at sikre ophavsretlig beskyttelse og samtidig sikrer brugernes ret til ytringsfrihed og kunstnerisk bearbejdning; understreger den rolle, som direktivet om ophavsret spiller med hensyn til at styrke de kulturelle og kreative sektors genopretning og modstandsdygtighed; anerkender, at territorial og eksklusiv licensering af rettigheder er afgørende for den audiovisuelle sektor, ikke blot for at sikre dens kreativitet, finansiering og bæredygtighed, men også for at sikre europæiske forbrugere adgang til kulturelt mangfoldigt indhold og et pluralistisk medie; understreger, at det er absolut nødvendigt med retssikkerhed og sikkerhed for erhvervslivet og reguleringsmæssig konsekvens for at beskytte EU's rige kulturelle mangfoldighed og sikre, at skabere af indhold kan trives og fortsætte med at geninvestere i kvalitetsindhold;
13. glæder sig over det i handlingsplanen for intellektuel ejendom beskrevne forslag om at oprette en EU-værktøjskasse til bekæmpelse af forfalskning; udtrykker sin skuffelse over, at andre former for krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, herunder ophavsretskrænkelser, ikke vies den samme grad af opmærksomhed; opfordrer til udvikling af en særlig værktøjskasse til bekæmpelse af ophavsretskrænkelser, som bør baseres på god praksis i branchen og integreres fuldstændigt i retsakter om digitale tjenester;
14. fremhæver de fortsatte problemer, som skabere, kunstnere, producenter og kulturarbejdere står over for med hensyn til ophavsret og beslægtede rettigheder, ikke mindst i lyset af onlinepiratkopiering; fremhæver, at en effektiv beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder skal gå hånd i hånd med kampen mod piratkopiering af indhold og en øget bevidsthed i den brede offentlighed om værdien af intellektuelle ejendomsrettigheder for skabere; bemærker med stor bekymring, at et studie fra 2019 fra EU's Kontor for Intellektuel Ejendomsret viser, at ulovlig streaming af indhold kan føre til tab af arbejdspladser i de kreative sektorer, betydelige tab af offentlige indtægter og færre investeringer i kreativt, journalistisk og sportsligt indhold til skade for den

kulturelle mangfoldighed og i sidste ende den europæiske forbruger; bemærker med stor bekymring, at skabere, kunstnere, producenter og kulturarbejdere til stadighed presses til ugunstige kontrakter og ofte opgiver deres intellektuelle ejendomsrettigheder uden at modtage en passende og forholdsmæssig betaling for deres kreative arbejde; understreger, at medlemsstaterne skal sikre, at der iværksættes tilstrækkelig beskyttelse for at forhindre, at ophavsmænd, skabere, kunstnere, producenter og kulturarbejdere i hele EU mister deres intellektuelle ejendomsrettigheder;

15. minder om den betydning, som traditionelle håndværks- og industriprodukter har for den europæiske kulturelle identitet og knowhow; fremhæver den vigtige rolle, som mikrovirksomheder og SMV'er inden for håndværk og landbrug spiller for den økonomiske struktur i de europæiske regioner, navnlig i landdistrikterne, og deres merværdi for kulturturismen; bemærker det presserende behov for juridisk beskyttelse på EU-niveau af sådanne produkter for at bekæmpe forfalskning og illoyal konkurrence; understreger den positive virkning, som en sui generis-beskyttelse i EU af disse produkter ville have for små virksomheder, beskæftigelse, uddannelse og de europæiske regioners tiltrækningskraft, samtidig med at den ville muliggøre en udvikling og styrkelse af lokale kredsløb for håndværks- og industriproduktion; opfordrer Kommissionen til at foreslå et EU-system til beskyttelse af geografiske betegnelser for ikkelandbrugsprodukter, som er baseret på modellen for beskyttelse af geografiske betegnelser for landbrugsprodukter;
16. fremhæver de løbende udfordringer, som studerende, undervisere og forskere står over for som følge af den fysiske nedlukning af uddannelsesinstitutioner, forskningsorganisationer, biblioteker og arkiver; bemærker med stor bekymring manglen på grænseoverskridende regler for fjernundervisning og andre fjernaktiviteter, der foregår uden for EU, men som institutioner, der er etableret i EU, har ansvaret for; opfordrer indtrængende medlemsstaterne til at adressere dette problem på internationalt niveau;
17. støtter oprettelsen af en europæisk digital platform, som fokuserer på ophavsret og intellektuelle ejendomsrettigheder, og som bør tilbyde bistand og vejledning til ophavsmænd inden for kultur, medier og uddannelse med henblik på at gøre det muligt for dem at udnytte alle de muligheder, der foreligger i hele Europa; opfordrer til specifikke uddannelses- og oplysningsinitiativer med henblik på at vejlede unge skabere;
18. beklager, at internettet er blevet almindeligt anvendt til udbredelse af piratkopieret indhold og tjenester, der krænker intellektuelle ejendomsrettigheder, og opfordrer indtrængende Kommissionen til at anerkende behovet for regulerende indgreb for at sikre, at rettighedshaverne kan beskytte deres ejendomsrettigheder online og håndhæve dem effektivt i overensstemmelse med artikel 17 i chartret om grundlæggende rettigheder, herunder gennem foranstaltninger med grænseoverskridende virkning; opfordrer medlemsstaterne til at styrke ophavsmænds og udøvende kunstners medlemskab og kontraktmæssige stilling som fastsat i artikel 18 i direktivet om ophavsret i bestemmelserne om en retfærdig strukturering af ophavsretslovgivningen, ved hjælp af kontraktbestemmelser og tvistbilæggelsesmekanismer for at sikre alle udøvende kunstnere et rimeligt vederlag og indsigt i licensaftaler med de største platforme;

19. glæder sig over Kommissionens forslag til en retsakt om digitale tjenester på grundlag af princippet "det, som er ulovligt offline, er også ulovligt online", og etableringen af en solid ramme til bekæmpelse af sådanne krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder, herunder ved at styrke håndhævelsen af mekanismer til anmeldelse og fjernelse; fremhæver, at proaktive foranstaltninger fra mellemmands side ville bidrage enormt til kampen mod piratkopiering, og at kunstig intelligens og blockchain kan spille en vigtig rolle med hensyn til at afsløre piratkopiering og håndhæve intellektuelle ejendomsrettigheder; støtter anvendelsen af nye teknologier til bekæmpelse af krænkelse af intellektuelle ejendomsrettigheder;
20. understreger, at de kulturelle og kreative sektorer allerede inden covid-19 var kendetegnet ved opsplittede organisationsstrukturer og arbejdspraksisser, hvilket bl.a. til dels skyldtes utilstrækkeligt beskyttede ophavsretsaserede indtægtsmodeller; anerkender, at kunstneres vederlag ofte er ustabil og usikkert, idet det hidrører fra forskellige kilder såsom kontrakter, offentlige tilskud og subsidier, hvilket bevirker, at deres indtægt er yderst uforudsigelig; fremhæver, at covid-19-krisen var en trussel mod folks levebrød og førte til et eksistentielt indkomsttab for arbejdstagere i de kulturelle og kreative sektorer; bemærker, at intellektuelle ejendomsrettigheder for mange ophavsmænd, udøvende kunstnere og kulturarbejdere er en væsentlig indtægtskilde, som giver dem økonomisk uafhængighed og et finansielt sikkerhedsnet, der fungerer som en form for social sikring, og at den digitale markedsplads under nedlukningen var den eneste måde at generere indtægter på; bemærker med bekymring, at de største vindere i forbindelse med den digitale vækst inden for kultur ikke er skaberne, men onlinedistributørerne; fremhæver derfor, at et solidt og rimeligt vederlag til forfattere og beskyttelse af deres beslægtede rettigheder er afgørende, og at medlemsstaterne skal styrke deres ramme for intellektuelle ejendomsrettigheder for at beskytte skabere og kunstneriske udøvere; bemærker i lyset af erfaringerne fra pandemien, at større kulturelle produktioner og medieproduktioner kun kan gennemføres, hvis der også er adgang til de nødvendige tekniske tjenester og formidlingstjenester såsom instruktion og catering; bemærker, at sådanne tjenester sædvanligvis ikke betales gennem licensering, men ofte er indirekte afhængige af, at skaberne har gode kontrakter;
21. opfordrer til specifikke foranstaltninger til sikring af, at alle medlemsstater og deres borgere kan tilgå kvalitativt indhold inden for områderne uddannelse, kultur og medier; understreger behovet for, at EU støtter tilvejebringelse af adgang til indhold på alle EU-sprog finansielt;
22. opfordrer Kommissionen til at undersøge, hvilken indvirkning ikke-EU-baserede video on demand-platformer har på skabelse af europæisk indhold, og hvordan disse platforme interagerer med skaberne af musik og audiovisuelle værker i Unionen; bemærker med bekymring, at skabere fuldstændigt fratages deres ophavsrettigheder, når de tvinges til at acceptere "buy out"-kontrakter; bemærker med bekymring det system med bestillingsarbejde ("work-for-hire"), som anvendes af disse virksomheder, der erhverver intellektuelle ejendomsrettigheder mod en éngangsbetaling og profiterer af udnyttelsen af værkerne; bemærker, at disse "buy out"-kontrakter påtvinges europæiske skabere gennem anden lovgivning end EU-lovgivning, til trods for de bestemmelser i national lovgivning og EU-lovgivningen, der søger at hindre dette; anmoder Kommissionen om at overvåge dette fænomen og nøje at undersøge sådanne praksisser hos globale streamingplatforme, og hvordan de indvirker på skaberes ophavsretsaserede vederlag;

understreger behovet for at fastlægge passende vederlagsmekanismer for skabere af indhold og for udnyttelsen af deres værker i hele EU; understreger vigtigheden af specifikke tiltag og støtte til skabere af digitalt indhold;

23. fremhæver intellektuel ejendoms rolle som en af de centrale drivkræfter for økonomisk vækst; opfordrer til at lade intellektuel ejendom spille en fremtrædende rolle i EU's fremtid gennem foranstaltninger til fremme af lige konkurrencevilkår globalt, beskyttelse mod krænkelse af intellektuel ejendomsrettigheder, opretholdelse af EU's teknologiske suverænitæt og fremme af Europas grønne og digitale omstilling; fremhæver den vigtige rolle, som intellektuel ejendomsret allerede spiller for Europas digitale omstilling; understreger, at innovation bør gå hånd i hånd med kreativitet og digitalisering, og at pandemien har understreget behovet for kritiske nye teknologier, især på sundheds- og uddannelsesområdet; fremhæver nødvendigheden af at etablere et system, som beskytter europæiske virksomheder mod cyberangreb og det heraf følgende tab af forretningshemmeligheder;
24. glæder sig over Kommissionens tilsagn om at ville søge at sikre stærkere beskyttelse af intellektuel ejendomsret i fremtidige frihandelsaftaler og fuldstændig gennemførelse af sådanne beskyttelsesforanstaltninger i eksisterende frihandelsaftaler; beklager dog, at den nuværende model for intellektuelle ejendomsrettigheder i sådanne aftaler ikke afspejler den beskyttelse, som EU's bestemmelser yder; minder Kommissionen om, at underskriverne af frihandelsaftaler fortolker intellektuelle ejendomsrettigheder anderledes, end EU gør, og at den største trussel mod intellektuel ejendom kommer fra lande uden for Unionen; anbefaler, at kapitlerne om intellektuel ejendom i EU's frihandelsaftaler fremhæver EU-modellen for ophavsret og beslægtede rettigheder, som værdisætter forfatterens intellektuelle ejendomsrettigheder og deres ret til kontinuerligt at modtage vederlag for udnyttelsen af deres værker på alle medier;

OPLYSNINGER OM VEDTAGELSE I RÅDGIVENDE UDVALG

Dato for vedtagelse	31.8.2021
Resultat af den endelige afstemning	+: 28 -: 0 0: 1
Til stede ved den endelige afstemning – medlemmer	Asim Ademov, Ilana Cicurel, Gilbert Collard, Gianantonio Da Re, Laurence Farreng, Tomasz Frankowski, Chiara Gemma, Alexis Georgoulis, Hannes Heide, Petra Kammerevert, Niyazi Kizilyürek, Ryszard Antoni Legutko, Predrag Fred Matić, Dace Melbārde, Victor Negrescu, Niklas Nienauß, Peter Pollák, Marcos Ros Sempere, Domènec Ruiz Devesa, Monica Semedo, Andrey Slabakov, Massimiliano Smeriglio, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Salima Yenbou, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere	Vlad-Marius Botoş, Loucas Fourlas

ENDELIG AFSTEMNING VED NAVNEOPRÅB I RÅDGIVENDE UDVALG

28	+
ECR	Ryszard Antoni Legutko, Dace Melbārde, Andrey Slabakov
ID	Gilbert Collard, Gianantonio Da Re
NI	Chiara Gemma
PPE	Asim Ademov, Loucas Fourlas, Tomasz Frankowski, Peter Pollák, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Theodoros Zagorakis, Milan Zver
Renew	Vlad-Marius Botoș, Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Monica Semedo
S&D	Hannes Heide, Predrag Fred Matić, Victor Negrescu, Marcos Ros Sempere, Domènec Ruiz Devesa, Massimiliano Smeriglio
The Left	Alexis Georgoulis, Niyazi Kizilyürek
Verts/ALE	Niklas Nienä, Salima Yenbou

0	-

1	0
S&D	Petra Kammerevert

Tegnforklaring:

+ : for

- : imod

0 : hverken/eller